

afdeling
Maatschappelijk beleid

steller
Y. de Groot

gouda
22 augustus 2023

dossiernummer
7228

telefoon
06-28209928

onderwerp
Kaderdocument inkoop jeugd en Wmo 2025

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van het kaderdocument inkoop jeugd en Wmo 2025 (bijlage 1).

Toelichting

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De overeenkomsten voor de diensten Jeugdhulp en Wmo lopen af op 31 december 2024. Om tot nieuwe contracten te komen zijn heldere kaders en ambities nodig. Het voorliggende kaderdocument (bijlage 1) beschrijft de strategische kaders voor de inkoop van de maatwerkproducten jeugd en Wmo voor de periode vanaf 2025 voor de regio Midden-Holland.

Eind 2022 is een consultatiedocument opgesteld en gedeeld. Op basis hiervan is een breed participatietraject gestart, waarin zowel gemeenteraden, adviesraden als aanbieders en samenwerkingspartners geconsulteerd zijn. De ambities uit het consultatiedocument zijn in het kaderdocument grotendeels overeind gebleven. In het participatietraject bleek draagvlak te zijn voor veel ambities. Wel waren er vragen over wat nu precies bedoeld wordt. In het kaderdocument zijn de lijnen uit het consultatiedocument herschreven, geconcretiseerd, beter uitgelegd en aangescherpt voor een beter begrip van wat de bedoeling is.

2 Argumenten

2.1 De ambities geven richting aan de regionale samenwerking in Midden-Holland

De ambities zoals opgenomen in het kaderdocument geven aan waar we aan werken, de zogenaamde 'stip op de horizon'. Daar werken we stapsgewijs naar toe. In de praktijk zal het niet altijd mogelijk zijn op elk moment alle ambities waar te maken op het niveau van de individuele cliënt. Ambities geven echter wel houvast voor de richting die we op willen in Midden-Holland.

2.2 Regionale kaders van de vijf gemeenteraden voor de inkoop jeugd en Wmo

Voor de inkoop is een regionaal gedragen koers noodzakelijk. Door een gezamenlijk proces met de gemeenteraden te organiseren kan een eenduidige regionale koers vastgesteld worden: wat willen we bereiken met de inkoop 2025. De griffies zorgen in samenwerking met de klankbordgroep van de raden voor afstemming in dit proces en informeren de gemeenteraden hierover. Op verzoek van de Klankbordgroep regio Midden-Holland zullen de colleges moties die door minimaal drie gemeenteraden aangenomen zijn beschouwen als een regionale motie, en voor amendementen als deze in alle vijf de gemeenteraden zijn aangenomen (zie bijlage 7).

2.3 Behoud het goede en voer gericht verbeteringen door

Uit de eerder uitgevoerde verkenningen is naar voren gekomen dat de samenwerking en inkoop in Midden-Holland sterke punten heeft, maar ook een aantal knelpunten. Het vertrekpunt voor de inkoop 2025 is om koers te behouden op dat wat goed verloopt en gericht verbetering door te voeren waar dat nodig is.

2.4. Focus voor de nieuwe inkoopperiode betreft een periode van 10 jaar

Door een lange termijnperspectief is het mogelijk om ambities stapsgewijs te realiseren. Het goed uitdenken hoe de ambities gerealiseerd kunnen worden vraagt het een en ander van de betrokkenen. Uitvoerbaarheid en zorgcontinuïteit staan voorop. In dit kaderdocument wordt een stip op de horizon geschetst, daar groeien we naar toe. De colleges maken op basis van het kaderdocument een inkoopplan met daarin een planning voor de komende 10 jaar, waarbij ruimte is voor gefaseerd inkopen en stapsgewijs ambities realiseren. Hierin wordt opgenomen welke stappen al per 2025 gezet kunnen worden en welke later opgepakt worden. Dit kan zijn ofwel binnen het contract ofwel door het afsluiten van nieuwe contracten. Bovendien kan hiermee de werkdruk voor zowel gemeenten als aanbieders over de tijd gespreid worden.

De contractduur kan per segment verschillend ingevuld worden. De meerjarige focus maakt het bovendien mogelijk om daar waar het wenselijk is contracten voor lange termijn af te sluiten (al dan niet via verlengingsopties). Hiermee kan aanbieders duidelijkheid gegeven worden, zodat partnerschap mogelijk is, de bedrijfsvoering ingericht kan worden op langdurige samenwerking en rust te creëren om doorontwikkeling binnen de contracten mogelijk te maken. Bovendien is een inkoopproces voor alle partijen intensief en past het dus om hier langdurig op samen te werken

3 Kanttekeningen

3.1 De huidige overeenkomsten kunnen niet verlengd worden

Een inkoopproces is een kwetsbaar proces. Zeker doordat in Midden-Holland vrijwel alle diensten gelijktijdig ingekocht worden is het ook een omvangrijk proces. Dit kan tot planningsvraagstukken leiden. Zoals ook op dit moment is ervaren kan een kleine vertraging snel oplopen doordat besluitvorming in vijf gemeenten nodig is en er om recesperiodes heen gepland moet worden. De huidige overeenkomsten kunnen niet meer verlengd worden. Voorop staat dat er op 1 januari 2025 rechtmatige overeenkomsten zijn en dat de inwoners die dat nodig hebben zorg ontvangen. Het uiterste terugvalscenario is dat nieuwe overeenkomsten afgesloten worden voor een korte periode lijkend op de huidige overeenkomsten.

3.2 Schaarste op de arbeidsmarkt vormt risico voor terugbrengen aantal aanbieders

De snelle ontwikkeling van de schaarste op de arbeidsmarkt kan gevolgen hebben voor de ambitie om het aantal aanbieders te verminderen. Het is cruciaal om voldoende volume beschikbaar te hebben. Het verminderen van het aantal aanbieders brengt in deze arbeidsmarkt een groot risico met zich mee bij het herplaatsen van cliënten. Ook in andere regio's zien we dat nieuwe aanbieders moeite hebben om alle bestaande cliënten direct over te nemen. Hier dient behoedzaam mee omgegaan te worden. Zorgcontinuïteit is wel cruciaal. Bij de uitwerking zal per segment dit risico meegewogen moeten worden om te bepalen in welke mate het mogelijk is om terug te gaan in aantal aanbieders.

3.3 Segmentatie leidt tot een onsamenhangend geheel

In het kaderdocument is opgenomen om gesegmenteerd in te gaan kopen. Dit heeft tot risico dat er onvoldoende afstemming tussen segmenten is, waardoor het voor de lokale toegang en aanbieders een onoverzichtelijk geheel wordt of dat het belemmerend werkt voor samenwerking op

integrale vraagstukken. Om dit risico te ondervangen moet in de uitwerking van de segmenten nadrukkelijk aandacht komen van de afstemming en het geheel. Dit zou kunnen leiden tot aanpassing van de segmentindeling. Maar kan ook tot gevolg hebben dat in een bepaald segment gekozen wordt voor een suboptimale invulling in het belang van het geheel.

3.4 Met de inkoop kunnen niet alle knelpunten in het sociaal domein opgelost worden

Met dit kaderdocument en de nieuwe inkoop wordt niet getracht om alle knelpunten in het sociaal domein op te lossen. Hierbij zijn vele partijen nodig zoals het Rijk, verwijzers, cliënten(vertegenwoordigers), professionals, maatschappelijke organisaties, kennisinstituten, zorgaanbieders en lokaal beleid (niet uitputtend). Bovendien reikt dit verder dan het gemeentelijke beleid; landelijke kaders en maatschappelijke ontwikkelingen spelen hierbij tevens een rol. Dit kaderdocument en deze inkoop is wel een stap in de goede richting om huidige knelpunten op te pakken door de juiste voorwaarden te creëren.

3.5 Landelijke ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de inkoop

Het ministerie van VWS heeft stelselveranderingen aangekondigd ten aanzien van de Jeugdwet en werkt samen met onder andere de VNG aan een hervormingsagenda Jeugd. Deze wijzigingen kunnen van invloed zijn op de inkoop, aangezien dit betrekking heeft op verplichte standaardisatie van contracten, de afbakening van de Jeugdwet, uitbreiding landelijke contractering hoog-specialistische jeugdzorg als ook het toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming met de inrichting van regionale veiligheidsteams. Daarnaast spelen er governance vraagstukken: een verplichte regionale samenwerking op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Ook op het gebied van de Wmo zijn er landelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de inkoop, zoals de herinvoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage en de doordecentralisatie van beschermd wonen. Waar mogelijk wordt in het inkoopproces geanticipeerd op deze landelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld in contractduur, fasering van ambities en opnemen van ontwikkelagenda's.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Het kaderdocument bevat geen financiële kaders. De afname van de voorzieningen wordt lokaal afgerekend, waarvoor de kaders lokaal via de programmabegroting vastgesteld worden.

Bij het opstellen van de kaders voor de inkoop 2025 zal rekening gehouden worden met de financiële uitdagingen in het sociaal domein waar alle gemeenten in Midden-Holland voor staan. Regionaal wordt ingezet op het beheersbaar houden van deze kosten. Financieel is het uitgangspunt in het kaderdocument dat kwalitatief goede zorg, die tot resultaten voor de cliënt leidt uiteindelijk ook de goedkoopste hulp is, doordat trajecten afgesloten kunnen worden.

Voor de tariefstelling zijn gemeenten gehouden aan het hanteren van reële tarieven

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Op basis van de inkoopkaders ligt het niet in de verwachting dat dit gevolgen gaat hebben voor personeel of organisatie. Wel zal personele capaciteit nodig zijn voor de implementatie. Bij de uitwerking zal het college daar in het inkoopplan over besluiten.

6 Communicatie / interactiviteit

Eind 2022 heeft op basis van een consultatiedocument een participatieproces plaats gevonden. De resultaten van dit proces zijn betrokken bij het opstellen van het voorliggende kaderdocument. Een schets van het proces en de resultaten zijn opgenomen in bijlage 6. Op het concept kaderdocument is op 11 april jl. door de colleges advies gevraagd aan de lokale adviesraden. Deze versie is ter informatie ook

met de gemeenteraden gedeeld. In bijlage 2 is zichtbaar welke aanpassingen in het kaderdocument gemaakt zijn na de adviesaanvraag.

Verwerking en reactie adviezen vijf adviesraden

Het college heeft een advies van de Goudse Adviesraad Sociaal Domein ontvangen. Ook de andere gemeenten hebben een reactie of advies van de adviesraad ontvangen. In de adviezen is draagvlak voor de hoofdlijnen van de kaders voor de inkoop. De adviezen hebben niet geleid tot bijstelling van het kaderdocument, wel zijn een aantal tekstuele aanpassingen gedaan.

Daarnaast zijn adviezen gedaan die betrekking hebben op de lokale situatie of de inkoop- of implementatiefase. In bijlage 4 is de reactie op de adviezen opgenomen.

Betrokkenheid in vervolgproces

De uitwerking naar concrete inkoopkeuzes en -documenten wordt gedaan in overleg met aanbieders en samenwerkingspartners. Ook is aandacht voor het cliëntperspectief. Hiervoor zal een combinatie van instrumenten ingezet worden passend bij het segment. De lokale adviesraden worden in een klankbordgroep betrokken. Ook afstemming met de uitvoerende afdelingen van de vijf gemeenten is cruciaal om tot een realistisch en uitvoerbaar inkoopplan te komen.

Om een tijdige inkoop en zorgcontinuïteit te waarborgen vindt op dit moment al afstemming plaats met de hiervoor genoemde partijen. Dit is onder voorbehoud van besluitvorming door de gemeenteraden op het kaderdocument

Planning vervolg

Na de besluitvorming door de vijf gemeenteraden volgt de verdere uitwerking met als resultaat getekende contracten op 1 januari 2025. De gemeenteraden hebben geen formele rol in dit proces, maar zullen periodiek geïnformeerd worden over de voortgang en door de colleges gemaakte keuzes.

De volgende stap in het traject is uitwerking van de kaders en ambities in een inkoopplan ('hoe gaan we de ambities realiseren'). Het inkoopplan wordt door de colleges vastgesteld. Onderwerpen die hierin per segment uitgewerkt worden zijn onder andere het inkoopmodel, contractvorm, bekostigingssystematiek, looptijd en productstructuur.

Mede door de extra adviesaanvraag is het tijdspad voor het vervolgproces krap, dit betekent dat met een strakke planning gewerkt wordt, waarbij tijdige besluitvorming door de gemeenteraden cruciaal is voor het vervolgproces. Over het raadsproces heeft de klankbordgroep Regio Midden-Holland eind mei een memo aan de gemeenteraden gestuurd.

Wanneer	Wie	Wat
Begin november 2023	Gemeenteraden	Besluitvorming kaderdocument inkoop 2025
Januari 2024	Colleges	Besluitvorming inkoopplan
Februari 2024	Wethouder Gouda	Publiceren inkoopdocumenten
Maart 2024	Projectteam	Opleveren van plan aanpak implementatie
Maart – augustus 2024	Projectteam	Nota van inlichtingen, inschrijven door aanbieders, beoordeling inschrijvingen
September 2024	Wethouder Gouda	Voornemen tot gunning
Oktober 2024	Wethouder Gouda	Contracteren aanbieders
Juli – december 2024	Gemeenten en aanbieders	Implementeren nieuwe contracten
1 januari 2025		Start nieuwe contracten
2025 en verder		Doorontwikkelen en stapsgewijs ambities realiseren

7 Bijlagen

Bijlage 1	Kaderdocument inkoop jeugd en Wmo 2025 (versie mei 2023)
Bijlage 2	Kaderdocument inkoop jeugd en Wmo 2025 (met wijzigingen)
Bijlage 3	Gebundelde adviezen

Bijlage 4	Reactie adviesraad
Bijlage 5	Concept raadsbesluit
Bijlage 6	Bijlage participatieproces
Bijlage 7	Reactie aan Klankbordgroep regio Midden-Holland
Bijlage 8	Brief en procesmemo van de klankbordgroep

Burgemeester en wethouders van Gouda,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve